

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF ROZHNOV AND OTHERS v. UKRAINE)**

*(Заява № 7501/22 та 2 інші заяви –
див. перелік у додатку)*

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

20 липня 2023 року

*Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним
виправленням.*

У справі «Рожнов та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Карло Ранцоні (*Carlo Ranzoni*), Голова,

Ладо Чантурія (*Lado Chanturia*),

Марія Елосегі (*María Elósegui*), судді,

та Вікторія Марадудіна (*Viktoriya Maradudina*), в.о. заступника Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 29 червня 2023 року постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявами, поданими у різні дати, зазначені в таблиці у додатку, до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція).

2. Про заяви було повідомлено Уряд України (далі – Уряд).

ФАКТИ

3. Перелік заявників і відповідні деталі заяв наведені в таблиці у додатку.

4. Заявники скаржилися на неналежні умови тримання їх під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту. Вони також висунули інші скарги за положеннями Конвенції.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

5. Беручи до уваги схожість предмету заяв, Суд вважає за доцільне розглянути їх спільно в одному рішенні.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТЕЙ 3 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ

6. Заявники скаржилися, головним чином, на неналежні умови тримання їх під вартою та відсутність у них ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим. Вони посилалися на статті 3 та 13 Конвенції.

7. Суд зазначає, що заявників тримали під вартою у неналежних умовах. Деталі щодо тримання заявників під вартою наведені у таблиці в додатку. Суд посилається на встановлені у його практиці принципи

щодо неналежних умов тримання під вартою (див., наприклад, рішення у справі «Муршич проти Хорватії» [ВП] (*Muršić v. Croatia*) [GC], заява № 7334/13, пункти 96 – 101, ЄСПЛ 2016). Суд нагадує, зокрема, що під час встановлення того, чи є умови тримання такими, «що принижують гідність» у розумінні статті 3 Конвенції, серйозний брак простору у в'язничних камерах вважається дуже впливовим чинником та може становити порушення як сам собою, так і в сукупності з іншими недоліками (див. згадане рішення у справі «Муршич проти Хорватії» (*Muršić v. Croatia*), пункти 122 – 141 та рішення у справі «Ананьев та інші проти Росії» (*Ananyev and Others v. Russia*), заяви № 42525/07 та № 60800/08, пункти 149 – 159, від 10 січня 2012 року).

8. У керівних справах «Мельник проти України» (*Melnik v. Ukraine*), заява № 72286/01, від 28 березня 2006 року) та «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*), заява № 14057/17, від 30 січня 2020 року) Суд уже встановлював порушення щодо питань, аналогічних тим, що розглядаються у цій справі.

9. Розглянувши всі надані йому матеріали, Суд не вбачає жодних фактів або аргументів, здатних переконати його дійти іншого висновку щодо прийнятності та суті цих скарг. З огляду на свою практику з цього питання Суд вважає, що у цій справі умови тримання заявників під вартою були неналежними.

10. Суд також зазначає, що заявники не мали у своєму розпорядженні ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цими скаргами.

11. Отже, ці скарги є прийнятними та свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції.

III. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ ЗА УСТАЛЕНОЮ ПРАКТИКОЮ

12. Заявники подали інші скарги, які також порушували питання за Конвенцією з огляду на відповідну усталену практику Суду (див. таблицю у додатку). Ці скарги не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції та не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Тому вони мають бути визнані прийнятними. Розглянувши всі наявні у нього матеріали, Суд вважає, що вони також свідчать про порушення Конвенції у контексті його висновків в рішеннях у справах, наведених в таблиці у додатку.

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

13. Стаття 41 Конвенції передбачає:

РІШЕННЯ У СПРАВІ «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

14. З огляду на наявні в нього документи та свою практику (див., зокрема, згадане рішення у справі «Сукачов проти України» (*Sukachov v. Ukraine*)), пункти 165 та 167), Суд вважає за доцільне присудити суми, зазначені у таблиці в додатку.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* заяви прийнятними;
3. *Постановляє*, що ці заяви свідчать про порушення статей 3 і 13 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання під вартою та відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту;
4. *Постановляє*, що було порушено Конвенцію у зв'язку з іншими скаргами, висунутими за усталеною практикою Суду (див. таблицю у додатку);
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 20 липня 2023 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правил 77 Регламенту Суду.

Вікторія Марадудіна
(*Viktoriya Maradudina*)
В.о. заступника Секретаря

Карло Ранцоні
(*Carlo Ranzoni*)
Голова

РІШЕННЯ У СПРАВІ «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

ДОДАТОК

Перелік заяв зі скаргами за статтями 3 і 13 Конвенції
(неналежні умови тримання під вартою та відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту)

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
1.	7501/22 28.01.2022	Ярослав Дмитрович РОЖНОВ 1997	Пустинцев Андрій Віталійович м. Дніпро	Чернігівський слідчий ізолятор з 20.08.2019 триває Більше 3 років, 9 місяців та 19 днів	2,5 м ²	переповненість, відсутність свіжого повітря, пасивне паління, відсутність туалетних засобів, низька якість продуктів харчування, відсутність або обмежений доступ до душу	п. 3 ст. 5 – надмірна тривалість тримання під вартою під час досудового розслідування – з 19.08.2019 до 18.11.2021; відсутність індивідуальної оцінки ризиків, які становив заявник, під час ухвалення рішення щодо продовження строку тримання під вартою; відсутність належного розгляду можливості застосування альтернативних запобіжних заходів (див. рішення у справах «Харченко проти України» (<i>Kharchenko v. Ukraine</i>), заява № 40107/02, від 10 лютого 2011 року та «Ігнатов проти України» (<i>Ignatov v. Ukraine</i>),	9 800	250

¹ Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

² Та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам.

РІШЕННЯ У СПРАВІ «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
							заява № 40583/15, від 15 грудня 2016 року); п. 5 ст. 5 – відсутність або надання неналежного відшкодування за порушення пункту 3 статті 5 Конвенції – у національній правовій системі відсутнє право на відшкодування шкоди за порушення п. 3 ст. 5 Конвенції (рішення у справах «Котій проти України» (<i>Kotiy v. Ukraine</i>), заява № 28718/09, пункт 55, від 05 березня 2015 року, та «Тимошенко проти України» (<i>Tymoshenko v. Ukraine</i>), заява № 49872/11, пункти 286 і 287, від 30 квітня 2013 року)		
2.	7513/22 28.01.2022	Анатолій Васильович ЛУНЬ 1983	Пустинцев Андрій Віталійович м. Дніпро	Чернігівській слідчий ізолятор з 20.08.2019 тривас Більше 3 років, 9 місяців та 19 днів	2,5 м ²	переповненість, відсутність свіжого повітря, пасивне паління, відсутність приватності під час користування туалетом, низька	п. 3 ст. 5 Конвенції – надмірна тривалість тримання під вартою від час досудового розслідування – з 19.08.2019 до 18.11.2021 - відсутність індивідуальної оцінки ризиків, які становив заявник, під час ухвалення рішення щодо продовження строку тримання під вартою; відсутність належного	9 800	250

РІШЕННЯ У СПРАВІ «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
						якість продуктів харчування, відсутність або обмежений доступ до душу	розгляду можливості застосування альтернативних запобіжних заходів (див. рішення у справах «Харченко проти України» (<i>Kharchenko v. Ukraine</i>), заява № 40107/02, від 10 лютого 2011 року та «Ігнатів проти України» (<i>Ignatov v. Ukraine</i>), заява № 40583/15, від 15 грудня 2016 року); п. 5 ст. 5 – відсутність або надання неналежного відшкодування за порушення пункту 3 статті 5 Конвенції – у національній правовій системі відсутнє право на відшкодування шкоди за порушення п. 3 ст. 5 Конвенції (рішення у справах «Котій проти України» (<i>Kotiy v. Ukraine</i>), заява № 28718/09, пункт 55, від 05 березня 2015 року, та «Тимошенко проти України» (<i>Tymoshenko v. Ukraine</i>), заява № 49872/11, пункти 286 і 287, від 30 квітня 2013 року)		
3.	26434/22 20.05.2022	Анатолій Олександрович НІКОЛАЄВ	Кульбач Сергій Олександрович м. Лімож	Дніпровська установа виконання	2,88 м ²	переповненість, відсутність свіжого повітря,	п. 3 ст. 5 Конвенції – надмірна тривалість тримання під вартою від час досудового розслідування – з	7 000	250

РІШЕННЯ У СПРАВІ «РОЖНОВ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

No.	№ заяви Дата подання	П.І.Б. заявника Рік народження	П.І.Б. представника та місцезнаходження	Установа Дата початку та закінчення строку Тривалість	Площа (кв. м.) на кожного ув'язненого	Конкретні скарги	Інші скарги за усталеною практикою	Сума, присуджена кожному заявнику в якості відшкодування матеріальної та моральної шкоди (в євро) ¹	Сума, присуджена в кожній заяві в якості компенсації судових та інших витрат (в євро) ²
		1985		покарань № 4 з 29.04.2020 триває Більше 3 років, 1 місяця та 10 днів		відсутність або обмежений доступ до питної води, відсутність приватності під час користування туалетом, пасивне паління, відсутність або недостатня кількість прогулянок на свіжому повітрі	26.04.2020 і триває - відсутність індивідуальної оцінки ризиків, які становив заявник, під час ухвалення рішення щодо продовження строку тримання під вартою; відсутність належного розгляду можливості застосування альтернативних запобіжних заходів (рішення у справах «Харченко проти України» (<i>Kharchenko v. Ukraine</i>), заява № 40107/02, від 10 лютого 2011 року та «Ігнатов проти України» (<i>Ignatov v. Ukraine</i>), заява № 40583/15, від 15 грудня 2016 року)		